

MUNKÁSPÁRT

A Szabadság

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

30 éves

EI a kezekkel

Hongkongtól!

El a kezekkel Hongkongtól!

Bizonyára meglepődnek a szokatlan felszólításon. El a kezekkel Hongkongtól! Valóban, ilyet még soha sem követeltünk. De emlékezzenek csak vissza! 2014 őszén, amikor Hongkongban sárga esernyős tüntetők lepték el a várost, és a világsajtó, különösen annak liberális része, „sárga esernyős forradalomról” szónokolt, nos, akkor sem hallgattunk.

Akkor is elmondtuk, hogy egy jól szervezett, Kína-ellenes akcióról van szó. A tüntetőket az interneten keresztül folyamatosan információkkal látták el. Összehangolták a helyi akciókat és a nemzetközi liberális média fellépését. A 79 napon át tartó tüntetéseken enni-inni adtak a tüntetőknek. És még valami: valakinek azt is meg kellett szervezni, hogy hirtelenjében több tízezer sárga esernyőt lehessen kapni.

A liberális nyugat arra várt, hogy a kínai hatalmi szervek elvesztik a türelmüket. Sikerül kiprovokálni a rendőrség erőszakos fellépését. Ha elszabadul az erőszak, akkor már egyenes az út egy újabb színes forradalomig.

2014 őszén nem győzött a „sárga esernyős forradalom”. Mint ahogyan most sem fog, bárhogy is próbálkozzanak a nyugati liberális tőkés erők. Ismét tízezrek mentek a hongkongi utcákra követelve a kiadatási törvény módosítását célzó, már felfüggesztett tervezet teljes visszavonását, valamint a demonstrációk során alkalmazott rendőrségi fellépés kivizsgálását.

De miről is van szó? Hongkong 1997 óta már nem brit gyarmat, hanem a Kínai Népköztársaság része. A kínai felfogás szerint lehetséges egy országon belül két rendszer. Vagyis Kína nagyobbik részében a kínai sajátosságú szocializmus a meghatározó társadalmi rendszer, Hongkongban és Makaón pedig a kapitalizmus. Kína ezt a megoldást javasolja Tajvan jövőjéül is, amely ma még az USA által intenzíven támogatott szigetállam. Kína azonban olyan saját területének tekinti, ami ma még nincs az ellenőrzése alatt.

Hongkong virágzik ebben a rendszerben. Mindent megőrzött abból, ami előnyös volt a brit uralom idején, és hozzátette azt, amit egy 1,4 milliárd lakosú ország közelsége jelent. Kína

óriási piac, de egyben konkurencia is. Sok hongkongi cég ma már a szárazföldi Kína vállalataival dolgoztat. Mondani sem kell, hogy olcsóbban. Nem csupán az iparról van szó, hanem a szolgáltatásokról, a szellemi és kulturális szféráról is.

Ebben az új versenyben a hongkongi középosztály egy része nem találja a helyét. Éppen ezért a fiatalabb nemzedékek vevők a nyugati liberális körök ösztönzésére: üzzük ki a „kínaiakat”, vegyük vissza Hongkong függetlenségét.

Az USA, az amerikai kapitalizmus számára Kína óriási

kihívás. Kína olyan területen vette át a vezetést, ahol senki sem várta, a hírközlés, az 5G rendszer terjesztésében. Kína emellett társadalmi kihívást is jelent. Kína a válsággal küzdő nyugati tőkés országok kapitalizmusmodelljével szemben a kínai sajátosságú szocializmus modelljét mutatja fel. Sok mindent lehet mondani a kínai modellről, de egy biztos: Kínában mindenki elmondhatja, hogy ma jobban élek, mint tegnap, és holnap biztosan jobban fogok élni, mint ma. Hányan mondhatják el ezt az Egyesült Államokban vagy éppen az Európai Unióban?

Az USA ezért indított frontális támadást Kína ellen. Európában nyomást gyakorolnak szövetségeseikre, köztük Magyarországra, hogy

fogja vissza a Kínához fűződő kapcsolatokat. Gazdasági téren vámháborút indítottak, az amerikai cégeknek megtiltották az együttműködést a Huawei céggel és sok más kínai vállalattal.

Pekingben nem mernek és nem is tudnak akciókat kezdeni. Hongkong ideális terepnek tűnik arra, hogy nyomást gyakoroljanak a Kínai Népköztársaságra. Ki akarják provokálni, hogy a tüntetők ellen a közrend védelmében bevessék a kínai Népi Felszabadító Hadsereg egységeit.

Kína világosan kijelentette: nem enged a provokációnak. Hongkong Kína része, nem engednek meg semmilyen külföldi beavatkozást.

Egy ázsiai városról beszélünk, ami akár lehetne közömbös is számunkra. De nem lehet. A Kína ellen Hongkong ürügyén indított támadás része a liberális tőkés erők nemzetközi támadásának. Így kötődnek össze a hongkongi tüntetések az elmúlt napok moszkvai rendbontásaival, így kapcsolódnak a migráció kapcsán Európában folyó példátlan politikai és lélektani agresszióhoz.

A mi dolgunk nemet mondani a Kínai Népköztársaság elleni támadásokra. A mi dolgunk visszautasítani, hogy a liberális tőkés erők döntsék el a világ, s benne a mi sorsunkat is. El a kezekkel Hongkongtól!

Kínában mindenki elmondhatja, hogy ma jobban élek, mint tegnap, és holnap biztosan jobban fogok élni, mint ma.

Orbán – von der Leyen: enged-e a nyugat?

Jó döntés volt „az ideológiai gerillákat távol tartani” és pragmatikus életösztönű vezetőket választani – nyilatkozta Orbán Viktor miniszterelnök Ursula von der Leyennel Brüsszelben folytatott múlt csütörtöki megbeszélését követően az M1 aktuális csatornának.

(<https://www.kormany.hu>)

Az elmúlt években az európai nagytőke és a kelet-európai országok tőkés erői között több vitás kérdés alakult ki. A visegrádi országban a kapitalizmus megerősödött. A nyugati tőke politikai gyámkodását elutasítják, miközben a gazdasági és katonai kapcsolatok megőrzését akarják. A nyugat eddig abból indult ki, hogy a visegrádi országok gazdaságilag és katonailag semmivel sem tudják helyettesíteni az EU-t, ezért előbb-utóbb megtörik az ellenállásukat. Most úgy tűnik, hogy nyugaton is kezdik felismerni, hogy a makacs nyugati politika veszélybe sodorhatja a tőkés rendszerek stabilitását a visegrádi országokban, ezért bizonyos kérdésekben engedni kell.

Amerikai gazdasági háború az EU és Oroszország ellen

Az amerikai Szenátus megszavazta azt a törvényjavaslatot, amely szerint büntető intézkedésekkel sújtják azokat a cégeket, melyek részt vesznek az Északi Áramlat-2 gázvezetékének építésében, de a döntés szankcionálná a Török Áramlatot építő vállalatokat is. Indoklás: ez a két gázvezeték tovább destabilizálja Ukrajnát, tömi Putyin zsebét, és veszélyezteti a NATO-tagállamokat. (www.mfor.hu)

Az USA gazdasági háborút folytat. Azt akarja elérni, hogy az EU országai ne Oroszországtól vásároljanak földgázt, hanem az USA-tól. Nem árt tudni, hogy az USA messzebb van, mint Oroszország. Az USA-ból csak hajón lehet a gázt szállítani. Ha ma az EU átállna az amerikai földgázra, leállna az európai gazdaság, mert nincs a világon annyi olajszállító tanker, amely kielégíteni az európai igényeket.

Venezuela nem eshet el!

Kuba feltétel nélkül támogatja Venezuelát, a Bolívari forradalmat, a venezuelai népet – jelentette ki Miguel Díaz Canel kubai állam- és kormányfő Caracasban, (<http://www.avn.info.ve/node/478368>)

Az USA és az EU folyamatosan próbálkoznak Maduro elnök megdöntésével. Céljuk a népi forra-

dalom megállítása, Venezuela alárendelése az USA akaratának. Ha „elesik” Venezuela, könnyebb lenne a szocializmust megdönteni Kubában. Kuba minden támogatást megad a venezuelai népnek. Venezuela mellett van Oroszország, Kína, Törökország, Vietnám is és sok latin-amerikai ország is.

Magyar gazdaság: nem mind arany, ami fénylik

Tömeges elbocsátásokat tapasztaltak a feldolgozóiparban, elsősorban a kölcsönzött munkavállalók vesztek el az állásukat, de a határozott idejű szerződéseket sem hosszabbítják meg a munkáltatók. Jellemző az is, hogy nem töltik be a fluktuáció miatt megüresedett állásokat, illetve létszámstopot rendelnek el a cégek – jelentette ki László Zoltán, a Vasas Szakszervezet elnöke.

(<https://vasasok.hu/index.php/HU/sliders/1215-leepitesek-a-teljes-feldolgozoiparban-jon-a-valsag>)

A kormányzat folyamatosan a gazdaság sikereiről beszél. De nem mind arany, ami fénylik! A multi addig marad, amíg a várt többlet profitot kapja. A multi mindig azt a foglalkoztatási formát fogja választani, amely a legtöbb hasznot hozza. A multi nem törődik a dolgozók életével, jövőjével.

„Nagyblankátlanítsuk” a közéletet!

Augusztus 7-én mutatják be hivatalosan a kiskunfélegyházi ellenzéki képviselőjelölteket, köztük Nagy Blankát. (<https://magyarnemzet.hu/belfold/mszp-a-tragar-stilus-is-elony-7163564/>)

A közéletben ne tűrjük meg a trágárságot, a kulturális és erkölcsi szemetet. Ha megtűrjük, mi magunk válunk trágárrá, kulturális és erkölcsi szemétté. Ne engedjük!

Nagy Blanka tavaly év végén a túlóratörvény elleni tüntetésen üzent a fideszes politikusoknak obszcén szavakkal, amivel rögtön az ellenzék és balliberális média sztárjává vált. Most pedig képviselőjelöltként indítja az ellenzék. Nem helyes! Nagyblankátlanítsuk a közéletet! A saját érdekünkben, és egy fiatal lány, Nagy Blanka érdekében is!

Az építőipar veszélyes szakma

Tavaly 915 munkabaleset történt az építőiparban, ebből 22 halálos kimenetelű volt, 7 pedig súlyos csonkolással végződött. A kormány kétéves munkavédelmi kampányt hirdet. (<http://www.liganet.hu/page/88/artID/10257/html/munkavedelem-az-epitoiparban.html>)

Az építőipar is veszélyes szakma. A tőkés tulajdonos a nagyobb haszon érdekében gyakran szemet hűny az alapvető normák megsértése felett. Ne engedjük! Az építőipar dolgozóit meg kell védeni a balesetektől, a családokat a tragikus következményektől!

Pécs: tanulságos kitelepülés Uránvárosban

Pécs Uránvárosban tartott kitelepülést a Baranya megyei szervezet. Az érdeklődés gyér, de folyamatos volt. A Szabadság újságra, korábbi számokra is volt igény azok részéről, akik megálltak beszélgetni. A korábbi uránvárosi kitelepüléseken többen elmondták, hogy örülnek a párt pécsi aktivitása erősödésének, a Baranya megyei jelenlétünknek.

Továbbá felmerült, hogy mivel a fiataloknak el kell hagyni a lakhelyüket, hogy munkát találjanak, és a lakáskérdés az országban, különösen az egyedülálló munkavállalók számára katasztrofális, a szociális lakásépítéseket követelő programunkból hiányolják ezt a kategóriát, amelyben a családokon kívül olcsóbb, kicsi lakásokat bérelhetnének azok a fiatal, képzett tömegek, akik kitermelik a GDP-t és a nyugdíjat. És ez egyedülálló idősekre és nyugdíjasokra is igaz, akik megözvegyülve nem tudják fenntartani nagy lakásaikat, otthonba vonulni viszont semmiképp nem szeretnék.

Miskolc: második helyezés a hagyományos lecsó kategóriában

A Munkáspárt Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezete minden lehetőséget megragad a Munkáspárt népszerűsítésére. Csapatuk Fülöp József Istvánné megyei elnök, KB-tag lelkes irányítása mellett részt vett a vasárnapi Miskolcon a VIII. Lecsó- és Pecsényefesztiválon. A főszakács Kónya Béla volt. Közös munkával a hagyományos lecsó kategóriában sikerült II. helyezést elérni. A munkáspárti csapat minden tagja, Török Sándor, Kovács Gyuláné, Tóth Marianna, Orosz Imre, Fülöp József, Tóth Ferenc, Tunya Sándor kitettek magukért és hozzájárultak a közös sikerhez.

Augusztus 12.: Megyei elnöki értekezlet

Az Elnökség augusztus 12-én, hétfőre összehívta a párt megyei és budapesti elnökeit. A megyei vezetők itt kapják meg az önkormányzati választásokhoz szükséges dokumentumokat és a propagandaanyagokat is. Az értekezlet után sajtótájékoztatóra kerül sor, ahol a párt elnöke bejelenti a legfontosabb településeken induló jelöltjeinket.

A marxizmus a munkásosztály tudományosan megalapozott elmélete a tőkés rendszer megismerésére, a munkásosztály harcának megszervezésére, a szocializmus megteremtésére.

Használható-e a marxizmus ma?

Tőkés ellenfeleink azt hangoztatják, hogy a marxizmus ma már nem használható elmélet. Szerintük a marxizmus csak a XIX. század elmélete. Másrészt szerintük a marxizmus annak a munkásosztálynak az elmélete, amely ma már nem létezik, vagy csak kis mértékben. Ez azonban nem igaz!

Marx valóban a XIX. században élt, és valóban az akkori viszonyok között dolgozta ki elméletét. A marxizmus azonban egy módszer, egy szemlélet. Azt jelenti, hogy osztályalapon vizsgáljuk az eseményeket, azt keressük, hogy az egyes politikai események, szereplők mögött milyen osztályérdekek húzódnak meg. Másodszor azt is jelenti, hogy mi a munkás, a dolgozó szemszögéből vizsgáljuk a világot és az ő érdekében akarunk cselekedni.

Nem igaz az sem, hogy a munkásosztály megszűnt létezni. Az igaz, hogy az informatika korát éljük. Az informatika korában az információ válik központi tényezővé, és igaz az is, hogy az értelmiségi szakmák és a szolgáltatások szerepe megnőtt.

Csakhogya!

Egy: munkásság létezik a hagyományos iparágakban, amelyek még nem szűntek meg. Magyarországon van autógyártás, műszergyártás, építőipar és sok minden más.

Kettő: a munkásosztálynak, mint társadalmi osztálynak nem az az egyetlen ismérve, hogy fizika munkát végez. A munkásosztály helyzetét az határozza meg, hogy nincs tőkéje, nem irányító munkát végez, és jóval kisebb jövedelme van, mint a tőkésnek, vagy a menedzsereknek. Ebben az értelemben a munkásosztály része a szolgáltatásban dolgozók nagy része is. A Tesco pénztárosa lényegét tekintve ugyanúgy munkás, mint az Audi szerelője. Az ápolónő, a postás, a banki alkalmazott, a mozdonyvezető ugyanúgy munkás, mint a hegesztő az építkezésen.

Három: a tőkés mindegyik kategóriát kizsákmányolja, legfeljebb eltérő módszerekkel. A lényeg azonban ugyanaz. Egyik sem kapja meg azt a többletértéket, amelyet munkájával előállít.

Az informatika kora nem tüntette el a munkásosztályt, csak megváltoztatta a létezésének körülményeit. Az informatika kora nem szüntette meg a tőkés és a munkás ellentétét, nem szüntette meg a kizsákmányolást.

Ennek alapján tehát az osztályharc sem szűnt meg az informatika korában. Akkor viszont időszerű a marxizmus, mint a korhoz alkalmazkodó gondolkodási és cselekvési módszer.

Hogyan lehetünk marxisták ma, Magyarországon?

Először is: tanulni kell! A marxizmus tudomány, tudományos módszer, elmélet. Nem lehet kitalálni. Ezt is

meg kell tanulni! Ezt segítik Marx, Engels, Lenin és mások művei, és természetesen a Munkáspárt kongresszusi és más dokumentumai is.

Másodsor: osztályalapon kell vizsgálnunk az eseményeket, azt kell keresnünk, hogy az egyes politikai események, szereplők mögött milyen osztályérdekek húzódnak meg. Nem a XIX.-XX. századi marxista-leninista gondolatokat kell ráhúzni a mai valóságra, hanem a marxista módszert követve a mai konkrét helyzet mai konkrét elemzésével kell következtetéseket levonnunk.

Ha marxista módon elemezzük például a mai Magyarországot, akkor azt mondhatjuk: az MSZP is tőkés párt és a Fidesz is tőkés párt. Mindkét párt a magántulajdonra épülő társadalmat akarja, és nem valami mást. Mindkét párt a tőkés pártok uralmát akarja, s fellép minden erő ellen, amely egy másik rendszert akar. Mindkét párt támogatja Magyarország tagságát a tőkés szervezetekben, így a NATO-ban és az Európai Unióban.

Ha marxista alapon elemezzük a magyar társadalmat, akkor könnyű belátni, hogy a sajtó, a média nem valami független elem, hanem a politikai felépítmény része, amely általában kiszolgálja a tőkés rend érdekeit, és ezen belül konkrétan a tőkésosztály adott csoportjának érdekeit.

Harmadszor: a munkás, a dolgozó szemszögéből kell vizsgálnunk a világot és az ő érdekükben kell cselekedni.

AZ EURÓPAI KOMMUNISTA PÁRTOK TANÁCSKOZÁSA IZMIRBEN

A Munkáspárt marxista alapon döntött például akkor, amikor kimondta: a munkásság érdeke az önálló és politikailag, ideológiailag független Munkáspárt léte. A Munkáspárt ezért nem kapcsolódik egyik polgári párthoz sem, sem a Fideszhez, sem az MSZP-hez, de mindkettő irányában nyitott minden olyan lépésre, amely a munkások érdekeit szolgálja.

Negyedszer: a marxizmust nem csak tanulunk kell, hanem a gyakorlatban valóra is kell váltanunk, azaz harcolnunk kell a munkások érdekeiért. Ennek eszköze ma a marxista-leninista párt.

A Munkáspárt marxista módon döntött, amikor kimondta: a mai helyzetben csak akkor tudunk a munkásnak segíteni, ha fegyelmezett tagok, szervezett, hatékonyan működő harci szervezetét építjük fel.

Ötödször: tanulmányoznunk kell a nemzetközi munkásmozgalom tapasztalatait. Át kell vennünk mindazt, ami nálunk is hasznosítható.

Ugyanakkor a magyar sajátosságoknak megfelelő nemzeti módon kell alkalmaznunk a marxizmust, és meghatározni a párt konkrét feladatait.

Internacionalista módon együtt kell működni más kommunista pártokkal, segítve egymás küzdelmét.

Meghívó

A Munkáspárt idei Szent István napi ünnepi megemlékezését Miskolcon tartja.
Házigazdánk a Munkáspárt Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezete

Időpont: 2019. augusztus 19., hétfő, 10 óra
Helyszín: Miskolc, Szent István tér (az önkormányzattal szemben)

Program

- Fülöp József Istvánné megyei elnök megnyitja az ünnepséget
- Szép vagy gyönyörű vagy Magyarország című dal Kovács Gyuláné előadásában
- Munkáspárti tagkönyvek átadása a párt új tagjainak
- Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnökének beszéde
- A 2019. évi önkormányzati választásokon induló BAZ-megyei munkáspárti jelöltek bemutatása
- Virág elhelyezése Szent István szobránál
- Honfoglalás című dal Kovács Gyuláné előadásában
- Az új kenyér megszegése
- Kónya Béla dedikálja új verses kötetét

Várjuk Önt is, családját, barátait!

Augusztus 20-án a magyar történelem fontos eseményére, az államalapításra emlékezünk.

Augusztus 20-a számunkra az Új Kenyér ünnepe is.

A falu népére, a parasztekem nemzedékeire gondolunk, mindazokra, akik az ország kenyerét megtermelik. Joggal idézzük fel a szocializmus korát, amikor a magyar mezőgazdaság mindennel ellátott bennünket, és bőségesen jutott exportra is. Joggal szem-
besítjük a mával, amikor a tőkés rendszerváltás, az EU-csatlakozás lenullázta a magyar mezőgazdaságot és a külföldi termékek
piacává tett bennünket.

Gondolatok a Hableány balesetéről

A Hableány balesetéről nagyon sok írást olvashattunk a magyar lapokban. Örömmel adunk helyet A Szabadság hasábjain Dömel Vilmos cikkének. A szerző, aki nemcsak a Munkáspárt ismert személyisége, de szakember is, okleveles hajóépítő mérnök, 1981–90 között a Hajózási Felügyelet Előírászerkesztő Csoportjának tagja majd, 1983-tól vezetője volt. Az írás olyan szempontból vizsgálja az eseményeket, amelyből más nem.

Úgy gondolom, a Hableány május 29-i elsüllyesztése óta elég idő telt el ahhoz, hogy mindenki levonhassa a maga tanulságait az esetből. Az én tanulságom az, hogy ebben a társadalmi rendszerben a pénz mindig győz a józan ész fölött.

Gondoljuk el, mi volna, ha a nagy befolyással rendelkező légitársaságok arra kérnék a magyar kormányt, hogy az utasaik kényelmes ki-beszállása és a városközpont gyors elérése érdekében a távoli és elhanyagolt ferihegyi repülőtér helyett létesítsen leszállópályát a Bajcsy-Zsilinszky úton, de úgy, hogy az ottani autóforgalom is megmaradjon? Azt hiszem, lenne néhány baleset.

A Budapestre érkező „úszó város” nagyságú, 135 méteres szállodahajók kikötése a Belvárosban, az Erzsébet híd mellett 290 méter széles Duna-szakaszon nagyjából hasonlít a fent leírt körülményekhez, nem is beszélve arról, hogy ezeket a monstrumokat még éjszakai városnéző körutakra is használják. Ezzel a Hableány elsüllyesztéséhez hasonló esetek valószínűsége óriási mértékben megnövekedett, és a katasztrófa előbb-utóbb várható volt. Én elhiszem, hogy ezek a hajók óriási hasznot hoznak az üzemeltetőiknek (akárcik is legyenek azok), de vajon megér ez a haszon 28 emberéletet?

A szállodahajókat nem tilthatjuk ki a budapesti Duna-szakaszról, mert a Duna nemzetközi víziút, ezért a használatához joguk van. De a közlekedésüket szabályozhatjuk, ehhez viszont nekünk van jogunk. Véleményem szerint a baleset

másnapján rendelettel kellett volna megtiltani a nagy szállodahajók városnéző sétáit. Amennyiben a hajókat üzemeltető cégek vízi városnézést is szándékoznak biztosítani az utasik részére, ezt megtehetik úgy is, hogy kibérelik a belvárosi közlekedésre sokkal alkalmasabb magyar tulajdonú kis személyhajókat. Persze, ez csökkentené a hasznot...

Arra az általam gyakran hallott ellenvetésre, hogy „de hiszen máshol, Nyugat-Európa számos vízparti városában még nagyobb a hajóforgalom, és még sincs katasztrófa”, szeretnék megemlíteni egy-két esetet. A Viking társaság másik hajója, a Viking Var június 5-én, szerdán a Duna-Majna csatornán Haidhof mellett nekirentott a zsilip kapujának és megrongálta, ezzel előreláthatólag 3 havi üzemi kiesést okozva.

Még azon a héten, szombaton Hamburg közelében az Elbán egy ciprusi lobogó alatt hajózó 150 méteres konténerszállító hajó legázolta a németek egyik legszebb kétárbócos oldtimer (még az 1800-as évek végén fából épült) vitorlását, az ELBE-5 nevű egykori révkalauz-hajót, amely éppen első útját tette másfél millió euróba kerülő felújítása után.

A tengeren sem jobb a helyzet: június 2-án, vasárnap Velencében egy óriási „úszó város”, az MSC OPERA nekiment egy kis turista hajónak, majd a kikötőfalnak, súlyos károkat okozva. A velenceiek most ki akarják tiltani a kikötőből a hasonló óriás hajókat. Remélem, nekik sikerül.

Josip Broz Tito (1892-1980) a nemzetközi és a jugoszláv munkásmozgalom kiemelkedő személyisége volt. A második világháború idején megszervezte a jugoszláviai partizánmozgalmat. A térség országai közül Jugoszlávia volt az egyetlen, amely döntő szerepet játszott saját országának felszabadításában.

TITO SZÜLŐHÁZA

Tito már a háború idején, a partizánok által ellenőrzött területeken megteremtette az új, szocialista Jugoszlávia alapjait. 1945 után létrehozta a Balkán egyik legerősebb államát, a szocializmust építő Jugoszláviát.

Tito fontos szerepet játszott a magyar munkásmozgalom történetében. 1956 novemberében a szovjet vezetéssel folytatott megbeszélésen kiállt amellett, hogy Magyarországon meg kell védeni a szocializmust, és a magyar vezetők közül Kádár János iránt fejezte ki bizalmát. Kádár húsz évvel volt fiatalabb Titónál, és mindig nagy tisztelettel viszonyult hozzá. 1980-ban személyesen vett részt Tito temetésén.

Tito a horvátországi Kumrovecben született. A szocialista rendszer megdöntése óta Tito emlékét az egykori Jugoszlávia mai kommunista és munkáspártjai őrzik. A hivatalos politika sem Horvátországban, sem Szerbiában nem méltatja az egykori államférfi életét.

Figyelemre méltó, hogy a tőkés Horvátországban a kommunista ellenes felfogás és politika ellenére Tito szülőházát megőrizték. Az épület a kumroveci népi skanzen területén van. Sokan keresik fel és fejezik ki tiszteletüket a 20. századi jugoszláv történelem legnagyobb személyisége előtt.

Tito emléke

él

TITO SZOBRA KUMROVECEN

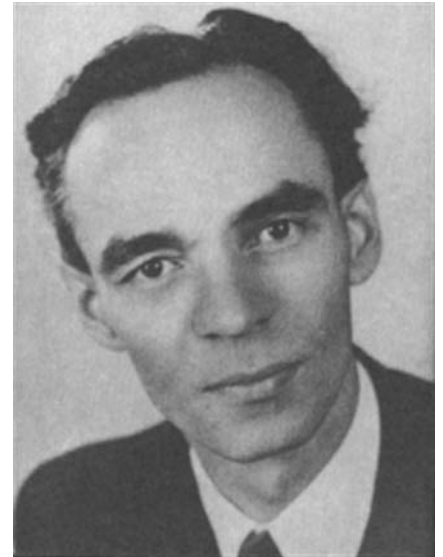

A SZÜLŐHÁZ BELÜLRŐL

A Magyar Munkáspárt központi politikai lapja. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Felelős szerkesztő: Frankfurter Zsuzsanna
Szerkesztőség: 1046 Budapest, Munkácsy Mihály utca 51a.; telefon: (1) 787-8621; e-mail címe: info@aszabadsag.hu; internetcím: www.aszabadsag.hu
Kiadja: a Munkáspárt, a kiadásért felelős: Thürmer Gyula, elnök. ISSN 0865-5146

A Szabadság a Munkáspárt központjában és alapszervezeteinél megrendelhető.

BESZÉLŐ KÖVEK

Budapest tele van történelmi helyekkel, köztük számos olyan középülettel, amelyek a magyar munkásmozgalom történetéhez kötődnek. Az épületek funkciója többnyire már megváltozott. Esetenként az utcák és terek neve is megváltozott. Lassan elmennek azok, akik még felidézhetik a történelmet. Induljunk közös sétára! Mi marad a munkásmozgalmi Budapestből?

Budapest, V. ker. Markó utca 16. itt dolgozott Rajk László

Kevesen tudják, hogy a Belváros közismert épülete a Markó utca 16. szám alatt, ahol ma a Kúria, a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla végzi a tevékenységét, 1918-ban és 1945 után a Belügyminisztérium is működött.

Az impozáns épületet Fellner Sándor (1857-1945) és Jablonszky Ferenc (1864-1945) tervezte. Az építkezés 1913-14-ben folyt, de a háború miatt az épület csak 1918-ra készült el. A második világháború után egy ideig több minisztériumot is itt helyeztek el. Többek között itt volt a Belügyminisztérium is. A belügyminiszter tisztségét hárman is betöltötték 1945-48 között, Nagy Imre, Kádár János, valamint 1946 márciusa és 1948 augusztusa között Rajk László.

Rajk László (1909-1949) vitathatatlanul a magyar kommunista és munkásmozgalom kiemelkedő személyisége volt. Manapság neve szinte csak az úgy nevezett Rajk-per kapcsán említődik, amely során 1949-ben koholt vádak alapján törvénytelenül elítélték és kivégezték.

Rajk erdélyi zsidó családból származik. Az 1920-as évek közepén kerül Magyarországra. A budapesti egyetemen tanul. 1930-ban bekapcsolódik az illegális kommunista mozgalomba, 1931-ben már a KMP tagja.

Rajk tapasztalt forradalmár. 1935-ben egyik szervezője és irányítója az 1935. évi nagy építőmunkás-sztrájkoknak.

Rajk a „spanyolok” nemzedékéhez tartozik. 1937-39-ben önkéntesként részt vesz a spanyol polgárháborúban. A Nemzetközi Brigád magyar zászlóaljának politikai biztosaként harcol a faszizmus ellen. Kétszer súlyosan megsebesül.

Rajk jól ismeri a Horthy-rendszer börtöneit. Forradalmi tevékenységéért elítélik az 1930-as évek elején, majd 1941-44 között is bebörtönzik. 1944-ben egy rövid ideig szabad. Ekkor Kádár János mellett ő a hazai magyar kommunista mozgalom egyik vezetője, az ellenállási mozgalom egyik fő szervezője és irányítója.

A nyilasok hatalomra jutása után Németországba hurcolják, s csak 1945 májusában térhet haza. Tagja lesz az MKP legfelső vezetésének, országgyűlési képviselő, a budapesti pártbizottság titkára, főtitkárhelyettes, majd belügyminiszter, 1948 augusztusától 1949 májusáig Magyarország külügyminisztere.

Rajk alakítója és elszenvedője is a felszabadulás utáni első éveknek. 1945 után az MKP tevékenységét a szovjetunióbéli emigrációból hazatért vezetői csoport határozza meg élén Rákosi Mátyással, a párt főtitkárával. A szocializmus építésének szovjet tapasztalatait igyekeznek Magyarországon is alkalmazni. Ez a felfogás rengeteg hiba forrásává válik.

Rajk, Kádár és sokan mások, akik nem voltak emigrációban, tapasztalataikat idehaza szerzik, és sok mindenben vitába ke-

verednek a Rákosi-csoporttal. Az új társadalom építése elindul idehaza, de rengeteg a nehézség. A semmiből kell újjáépíteni az országot. Az addig elnyomott dolgozói tömegek előtt nyitják meg a felemelkedés lehetőségét. Mindenki munkát kap, mindenki tanulhat. Az életkörülmények azonban csak lassan javulnak. Az ország kivértett a második világháborúban.

Közben a világban elindul a hidegháború, az USA és szövetségesei mindent megtesznek a szocialista országok megtörésére. Folyamatosan támadják a szocialista rendszereket, támogatják a szocializmus ellen fellépő erőket.

Ebben a súlyos nemzetközi és hazai helyzetben következnek be az ismert törvénytelenések. A Rákosi-féle vezetés átlépi a saját maguk által hozott törvényeket is, amire nincs és nem is lehet mentség.

Rajk kommunistaként hal meg. Tisztában van helyzetével, de nem fordul a szocializmus ellen. 1955-ben rehabilitálják, sőt 1956-ban újratemetik. De ettől a pillanattól kezdve Rajk a szocializmus ellen fellépő erők eszközüvé válik. Újratemetése ürügy a szocializmus elleni erők fellépésére.

1956 után a Kádár János vezette MSZMP felemás álláspontot foglal el. Tisztelettel emlékeznek Rajk mártíromságára. 1969-ben a budapesti Pannónia utcát Rajk László utcának keresztelik át. Ugyanakkor igyekeznek elfeledni a Rajk-pert, és fátylát borítani a múltra.

Rajk özvegye itthon él haláláig. Fia, ifjabb Rajk László a liberális ellenzék, az SZDSZ egyik prominens személyisége lesz. 1989-ben ő kéri, hogy apja hamvait távolítsák el a Munkásmozgalmi Pantheon előtti sírkertből. Szerencsétlen Rajkot 1989-ben immáron harmadszor temetik el.

A forradalmár Rajk emlékét ma semmi sem őrzi Magyarországon. Talán csak az a márványemléktábla, amelyet a neves szobrász, Varga Imre készített. Eredetileg a mai Pannónia utca 1. számú házát díszítette.

70 éves az első magyar űrhajós Köszöntjük Farkas Bertalant

1980. május 26-án a Szozuz-36 űrhajón indult el a világűrbe Farkas Bertalan, aki mindmáig az egyetlen magyar űrhajós pilóta. Az űrrepülésre a Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió közötti megállapodás keretében került sor. A szocializmus útján járó országok közös sikere volt.

